

მედი

№ 3
წელიწადი
მარტი
1914

წლიურად 7 მანეთი
ნახევარი წლით 4 მანეთი
თვეურად 4 აბაზი

ცალკე ნუმრის ერთი შაური.

წლიური ხელის მოწერლებს გაზეთის ფასი შევძლიათ ნაწილ-
ნაწილად გადაიხადონ. ხელის მოწერის დროს 3 მანეთი და-
ნარეკი კიდევ ნაწილნაწილად. საზღვარგარეთ წლიურად
14 მან., ნახევარი წლით 8 მან., თვეურად 6 აბაზი.

შაბათი, 4 იანვარი.

მისამართი: Кутансь, редакция газ.
„Единство“
Ивановск.

ყოველდღიური გაზეთი

ტელეფონი № 149.

„რადიუმი“
ხუთშაბათი, 2 იანვრიდან დიდი საახალწლო პრაგა.
პატენტური ნაღდი.

ქაირის უმცელესი უბანი
საილულო კალაბი
დრ. 3 მოკმ.

დურაშინი - ქვის მტახხალი
კომპიუტრი.

მეგრეთების სიყვარული
პარიზის ოპერის მაცეკვარი ნაპრაქოვსკის ქალის
მონაწილეობით.

მედიუმი
ბაბაჯი დამარცხებული ახსნაგება
ს.მ. პირსკოვსკი
და ბ.გ. მკანოვი

ვილახულია დიდელი
საზამთრო
საქონელი

კოტიკი
პლიუში
ველვტი.

შაბათობით იყიდება
ნიბუბი
ნატურელი

ველვტიური
გენუი
იდეალი
ფლორა.

ყოველდღიური საკონსტიტუციო და სალიტერატურო გაზეთი

„მედი“

ხელის მოწერა მიიღება 1914 წლისთვის

გაზეთში ახლა მონაწილეობას მიიღებენ წევრი ცნობილი პუბლიცისტები, პუბლიცისტები და კრიტიკოსები.

ერთი წლით	7 მანეთი.
ნახევარი წლით	4 მანეთი.
ერთი თვით	4 აბაზი.
და ცალკე ნუმრის	1 შაური.

გაზეთის წლიური დასაკვეთი ფასის გადახდა ნაწილ-ნაწილად შეიძლება ამ სახით: ხელის მოწერის დროს—სამი მანეთი, პირველ მისს—ორი მანეთი და პირველ ექვსთვესა—ორი მანეთი. საზღვარგარეთ გაზეთი წლიურად ღირს 14 მ., 1/2 წ.—8 მ., თვეურად 6 აბაზი.

სოფლის მასწავლებლებსა და სოფლის უფასო წიგნსაცავ-სამკითხველოებს გაზეთი ეთმობათ წლიურად 5 მ., ნახევარ წლით 3 მანეთად და თვეურად 3 აბაზად. მისამართი რედაქციისა და კანტორისა: Кутансь, редакция газ. „ЕДИ“ ამ მისამართით უნდა გამოიგზავნოს დასაკვეთი ფულიც და სხვ. ივანოვის ქუჩა.

თავადი ივანე ელიზბარის ძე დადიანი, ალათი ივანეს ასული დადიანისა და ნიკოლოზ (კოკი) ნიკოლოზის ძე დადიანი გულითადის მწუხარებით აღწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ, რომ გადაიცვალო
კნინა მაკაბერიძე (კამალა) თამიშაშა აბაიშვილის ასული
დადიანისა
ტირლი, გამოსვენება და დაკრძალვა მიცალბეულისა დანიშნულია 8 იანვარს, დსლის 9 საათზე. (სოფ. ნოსირი, საკუთარი სახ.)

საჯარო ლექცია
კვირას, 5 იანვარს 1914 წ.

პეტერბურგის პს.ხა-ნერგოლოგიური ინსტიტუტის და ქალთა უმაღლესი კურსების პროფესორი გ. ნ. სპერანსკი წაიკითხავს საჯარო ლექციას ქალაქის თეატრში შემდეგ თემაზე.

„მკანი დროის უაუსტაბი და მეფისტოვალუბი“
დაწვრილებით ზრგარამში.

დასაწყისი საღამოს 8 საათზე ადგილების ფასები 10 შაურიდან—2 მან. კანდარა 5 მ. ბილეთები იყიდება თეატრის კასაში.

1913 წლის 20 ნოემბრიდან

ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების ქუთაისის განყოფილებამ

ახალი სტამბა

ქუთაისში

სტამბა საუკეთესოთაა მოწყობილი და იღებს ყოველგვარ სასტამბო საქმეებს ქალაქსა და პროვინციებიდან:—ქართულ, რუსულ და სხ. ენებზე ზომიერ ფასებში.

18 დეკემბრიდან
დაიწყო ხელის მოწერა

ია ეკლამის (ა. ცანცაძის) მოთხოვნათა მეორე ტომის გამოსაცემად წიგნი შეიცავს 400—500 გვერდს დართული ექმნება ავტორის სურათი, ფაქსიმილე და კრიტიკული განხილვა.

წიგნი გამოიცემა ავტორის ხელმძღვანელობით სუფთად და ლამაზად. ხელის მოწერა მიიღება ბზნ თ. მთავრიშვილის, კ. ოცხელის, „პროვინციის“ წიგნის მაღაზიებში და კერძო ადვოკატებთან.

ფასი ხელის მოწერათვის ერთი მანეთი.

მიწერ-მოწერა მხოლოდ ავტორთან, შემდგენის მისამართით; ქუთაისი, კათოლიკეთა ქუჩა სახლი ზოჯევანოვისა.

გამომცემელი აპ. ცინცაძე.

ქ. ქუთაისში

გაჭრამ-რეწველობის სამინისტროს უწყებაში მუდმივ

საბუღალტერო კურსები

გ. გ. გიგინეიშვილისა

15 იანვრიდან იხსნება მეორე პარალელური განყოფილება. კურსებზე მსმენელები მიიღება ოთხი კლასის მოწოდებით, ანუ შესაფერ გამოცდის შემდეგ რუსულსა და არითმეტიკაში. კურსი ათ თვიანია. სწავლის ფული ასი მანეთი. თბოვნები მიიღება ყოველდღე კურსების კანცელარიაში.

ქუთაისი

პირველი კერძო სამკურნალო

სპეციალისტი აქიმები

მუდმივი საწოლებით თ. ა. რეპიანის სსჯი თეთრ ხიდან. ავამეყოფებს მიიღებენ ყოველდღე.

დღიუი.

გ. ა. შანგი—ყელის, ცხვირის, ყურისა და ქირურგიული.	1—2
გ. ს. ნადარაძე—შინაგანი და ზეგნის.	10—12
ა. ა. ჭეჭავაძე—ოპერაქირ. ქალთა, საბებიო.	11—12
მ. დ. ბუთხაძე—ქანის, ათაშანგი, ვენერ.	12—2
გ. ა. ჭეჭავაძე—სახგ., ქალთა და შინაგ.	12 1/2 2
ს ა დ ა მ ი.	
გ. დ. ქარჭავაძე—თვალის	4 1/2—5 1/2
გ. ა. ჭეჭავაძე—საბებიო, ქალთა და შინაგ.	5 1/2—6 1/2

სამკურნალოთა მოწყობილია საქ.—საანატომო კაბინეტით: სისხლის, შარდის, ნახველისა და სხვ. შესაძლებლობით. ძირის შემოწმება, ყვავილის აცრა, 606—914 შესხმა კონსულტაციურად. არის ცალკე ოთახები მძიმე ავადმყოფებისა და მშობიარეთათვის. რჩევა 10 შაური, ავრაცია და კონსულტაცია მორიგებით. საწოლები 3 მანეთიდან და ამაზე მეტად. აქიმთა მუდმივი მორიგობა. ტელეფონი № 53

სამკურნალოს დირექტორი—გ. ა. ჭეჭავაძე.

ქუთაისი

თ. მთავრიშვილის და ახს.

წიგნისა და საკანცელარიო ნივთების მაღაზიაში

იყიდება ყოველგვარი სახელმძღვანელო ქართულსა და რუსულ ენაზე შედგენილი. მაღაზიას მუდმივ მოსდის ახალ-ახალი რუსული და ქართული წიგნები, როგორც რუსეთის ცნობილი ფირმებიდან, ისე საქართველოს ყოველი ქალაქიდან—დაბჭდვისათვის.

პროვინციის მოთხოვნილებას მაღაზია დაუწყალებს ავამეყოფებს. მაღაზია ღებულობს ხელის მოწერას ყველა რუსულსა და ქართულ ქურნალ-გაზეთზე.

ალ. გიგინაძისაგან შედგენილი წიგნები:

1. „მეცნარეობა და ცხოველება ცხელა ქვეყნისა“ და 2. „მეცნარეობა და ცხოველება ცხელა ქვეყნისა“—გეოგრაფიისა—

სამოსწავლო იდეის მწერეველსაგან ნება დართულია მასწავლებლების და მასწავლებლების პაბლიკაციებისთვის.

წიგნები იყიდება თ. მთავრიშვილის, და ახს. მაღაზიაში.

აქიმი ი. ჩარქავი იღებს კანისა და გენერული ავადმყოფებს ახალ ბინაზე. მხოლოდ დილით 12—2 ს., საღ. 6—8 ს. სხვა დროს აქიმი საავადმყოფოშია.

მისამართი: გვარდინის ქუჩა, პოლიციის გვერდით, ფირალოვის სახლი. თ.

აქიმი კ. თ. ტყეშელაშვილი. ღებულობს ავადმყოფებს (შინაგანი, გენერული, კანის) ვიტუ-შინსკის სახლი, აფთიაქის უკან, ზუგდიდის ქუჩიდან ტელეგრაფის შესახვევში. თ.

აქიმი დ. ჯაფარიძე იღებს შინაგანის, ზავების, აგრეთვე ყველის, ცხვირისა და ყურის სნეულებით ავადმყოფებს. თფილისის ქუჩა სახლი ნიკარაძისა.

დროული.

ჩვენი ცხოვრების არანორმალური მდგომარეობის შედეგად ის, რომ არ იქნა და ფეხი გერ მოიკიდა ჩვენში ზომიერება არა სოციალისტურმა მიმართულების ჯგუფმა. რამდენი ცდა იყო, რამდენი ქურნალი და გაზეთიც დააარსეს, მაგრამ ყველა უღელეა გამოდგა. ზურყუაზიულმა ინტელიგენციამ ვერ შესძლო მტკიცე გარკვეული მიმართულების შექმნა. მათ არ აქვთ თავისი ორგანო, და თუ აქვთ, ისეთი უმნიშვნელოა, რომ, არაფერ მას ანგარიშს არ უწევს, მისი მკითხველი ასობით დაითვლება. ჩვენი ქვეყანა ყოველგვარი უკუღმართობის ბუდეა. აქ ყველაფერი სხვაგვარად არის მოწყობილი, ყველას თავი იმათ უნდა მოგაჩვენოს რაც ნამდვილად არ არის. ყველა ერთმანეთში არეული ვართ. საზოგადოების დიფერენციაციას ჯერ კიდევ ჩვენში ადგილი არ აქვს. ღვდელი თუ ერის კაცი, თავილი, გლეხი თუ ვაჭარი—ყველა ერთმანეთში არეულია, ყველა ერთ საზოგადოებას შეადგენს და დამახასიათებელი თვისება მათი უსაქმობა, უენერგიობა, უსიცოცხლობაა. არ არის განსაკუთრებული წრე ვაჭრების, აზნაურთა, მღაბი ხალხისა.

თუ კი ჩვენი საზოგადოება ჯერ კიდევ ისე, სუსტი, მოუწოდებელი, გაუმარბეულია, თუ ჩვენში ჩვენი კლასობრივი დიფერენციაცია ვერ მოხდა, ყველა სოციალისტურად აზროვნობს, და თუ არ აზროვნობს, მაინც იმ პარტებს მისდევნ უკან, რომელნიც სოციალისტურ ნიადაგზე მოქმედობენ, რომლის მიზანი თანამედროვე საზოგადოების, პოლიტიკურ-ეკონომიური და უფლებრივი გარდაქმნაა, ზომიერი ინტელიგენცია თავის მკონარობის გამო ჩვენში ვერაფერი როლს ვერ თამაშობს, ყველაფერში რუსეთის დიდი გავლენა გვეტყობა, ყოველგვარი მიმართულება, ლიტერატურაში თუ საზოგადოებრივ ცხოვრებაში, ჩვენში დიდძალ მიმდევრებს ნახულობს. გადაჭარბებული არ იქნება, თუ ვიტყვი, რომ ჩვენ საკუთარი აზროვნება, საკუთარი გონებრივი მუშაობა არა გვაქვს, და მოუღებელი მუშაობა არ შეგვიძლია. ჩვენი ცხოვრება რუსის ბაძველობაზეა აშენებული.

ახლა შევხედოთ რა ძლიერი ფაქტი და მომქმედი ინტელიგენცია ყავს რუსეთს. ერთი მწერალი სწერდა ჩვენი (იგულისხმეთ რუსეთი) ინტელიგენცია თავის სიწმინდით, სისპეტაკით და საზოგადო საქმისადმი თავდადებული სიყვარულით სამავალითა მიზანების საგანია მთელს ევროპაშიც კიო. ჩვენში კი რას ვხედავთ? ყველაფრის მიმამძღვნი ამ შემთხვევაში მამა-ბაპურ მკონარობისთვის თავი ვერ დაგვიტეხებია, თითქმის ძისებურად სიამაყითა, ზუგუნის თვლა, ჩინობითა-ბოზობაზე გვაძლიერებს, როგორც ძველად, ისე დღესაც ტრადიციული თვისებაა. რაც კარგია იმაში ვერვის ვაძაფთ, ცუდს ძალიან ადვილად ვითვისებთ. რუსეთში ძლიერია ზურყუაზია. მან შექმნა დიდი მრეწველობა, დიპლომატიური ბაზარი, ფრცკლებს თავის საქონელს განსაკუთრებული კომივოიერების შტატის შეწყობით, მას

ვალონში 369 ოსმალთა ჯარის კაცი დაატყვევეს. აქედან 200 ადგილობრივ საპატრიოტო მოთხოვნებს, დანარჩენი ტრი-ესტა გაგზავნეს.

— ტრანსილვანიაში გაფიცვა რევოლუციით გზავნილი. ჯარის მობილიზაცია გამოცხადდა, მოქალაქეებს მოუწოდეს იარაღის ასხმა.

— იაპონიაში დიდი შიმშილობა. მოუსავლობისაგან 9 მირიონი ხალხი დაზარალებული.

ახლა თვისი იდეოლოგიებიც ყავს. პრესაც თითქმის მის ხელში. ერთი სიტყვით, იგი რუსეთში თვალსაჩინო ძალას წარმოადგენს.

რომ ჩვენ ნორმალურ კალაპოტში ჩავდეთ, ჩვენი საზოგადოებრივი განვითარება წინადასრულებულია წავიდეს, საქიროა საქართველოში არა სოციალისტური ელემენტების შეკავშირება ერთ ძლიერ პრაქტიკულ ნიადაგზე მომქმედ პარტიით, თანამედროვე ურთიერთობაში, როცა საზოგადოებრივობის ქვეყნობილი ყველა საკითხი და სახელმწიფოთა სოციალისტური პასუხისმგებელი ეროვნულ ძალათ ვერ გამოდგებიან, რადგან, რაც არ უნდა სთქვან, არსებობს საკითხები, რომელთა გადაწყვეტა სოციალისტურის თვალსაზრისით ეროვნულის მთლიანობისთვის მავნებელია. ამ შემთხვევაში ბურჟუაზიული პარტიების მოქმედება უფრო მიზანშეწონილი იქნება. არ არსებობს დღეს ევროპაში ცოტათი უმთავრეს ძალას ბურჟუაზიული პარტიები არ წარმოადგენენ, მხოლოდ ჩვენ შევადგენთ გამოწვევის. მეტი გამგებობა, მეტი საქმიანობა და დამოუკიდებლობა ვუსურვოთ არა სოციალისტურ პარტიის შექმნაში ჩვენს დემოკრატიულ ინტელიგენციას. ვუსურვოთ, რომ ისინი ჩამოვარდნის სოციალისტურ ჯგუფებს, ამით სოციალისტური პარტიების შემადგენლობა გაიწმინდებინ და პრაქტიკულ ნიადაგზე, არსებულ ურთიერთობაზე დაყრდნობით ჯგუფი გადმოვიდეთ, მხოლოდ კი არა, სახელმწიფოში, მაშინ იგი შეიქმნება ჩვენში პასუხისმგებელ ძალათ, ურთიერთობა წარმოადგენს იმის საზოგადოებრივ წინსვლას.

დალი.

ახალი ამბავი.

ქუთაისის მომდგომი გუნდს ბათოში დაწინადადება მოუვიდა მონაწილეობა მიიღოს ქართულ საღამოში, რომელიც დიდი ხანია ტრადიციულად იმართება ქალ. ბათოში.

◆ ჩვენ გადმოქცევის, რომ ქუთაისის მალაქ სასწავლებლის ინსპექტორს ბ. მირიანოვს ამას წინათ მოუწოდებდა წინაშე უდირათ უზენაესი სახელი. ჩვენ ი სასი-ქადულო მგონის აკაცისა. მართალია თუ არა?

◆ გუბერნატორმა ქალაქის გამგეობას მოწერილობა გამოუგზავნა იმის თაობაზე, რომ წარუდგინოს მას განმარტება ხმასან ნასარიძის სიტყვის შესახებ, რომელიც შემდეგ გაზეთი „შერცხ-ლის“ 9913 წლის მე-73 და 74 ნუმერებში იყო მოთავსებული.

◆ გაზ. „დენს“ ბლაგოვეშენსკიდან დეპუტატ სერგენი:—ენდარძის სამართ-ველომ დაბატარა გამოჩენილი კომერსანტი ქერქამე. ის ორი მალაზისა და სასტუმრო გრანდოტელის პატრონი იყო.

— ბ. სიმონ მკვათიანის მიერ შე-წერილი თუთხებზე მანეთი სიმონ ლო-ბოვარდის სახელის სახსოვრათ ბატ. სერგ. პახტაძემ გადმოცა ჩვენს რედაქციას ქ. შ. წ. ქ. გ. ს. ქუთაისის გან-ყოფილების გადასაცემად.

◆ 2 იანვარს ქალაქის თეატრში გა-იმართა სახალხო ონკინოტრის თე-ატრალური სექციის მიერ წარმოდგენა. ითამაშეს „სამაზისა“ სცენა ერთმოქმე-დებით ქართული თეატრის დარსების ისტორიიდან და „სიმე-სიმამრი“. ეს უკანასკნელი მხიარული კომედიაა და გვარაძეთა ითამაშეს მახიობებმა. კარ-გი იყო ბანი ნევი, რომ ცოტა არ გა-დაეპარებოდა. მოწვევები ისე იქცოდნენ, რომ წარმოდგენის ყურისგდება შეუ-ძლებელი იყო.

— ვენეციის პარიზში დემეტრის და კიოსთან საღამოთა იყო.

1914 წლისთვის სახელმწიფო საბჭოს თავჯდომარეთ აკიმოვი დანიშნა, მის ამხანაგთა გოლუბევი.

— სამხრეთ აფრიკაში რკინის გზის მოსამსხურეთა გაფიცვა გძელდება. რკინის გზებს გაძლიერებული რაზმი იცა.

თფალისი

◆ ჩვენ გვაცუბინებენ: ბ. ნ. ოლი-ვერ ჟორდოს ინგლისურად უთარგმნა ვახტანგ მეფის კანონები და ამ მოკლე ხანში მისს ბეჭდვასაც შეუდგება. ამ შრომის ერთი ნაწილი უკვე იბეჭდება სამეფო საბჭოს საზოგადოების მიერ (ლონდონში). ესევე საზოგადოება, საცა, შეუდგება ბეჭდვას ბ. ნ. ჟორდოსის მიერ ქართულიდან ინგლისურად თარგმნილ „ვისამიანი“ სას. გარდა ამისა, პარი-ზში სასულიერო ჟურნალში იბეჭდება დიკანოვ კორნ. კეკელიძის შრომა „ოლიტურგია წმ. იოანესი“, თარგმნილი ბ. ჟორდოსისა და დ. კონიბერის მიერ.

◆ გ. წერეთლის ძეგლის კურთხევა. ამა იანვრის 12-ს დღეების ეკლესიის გაღებაში დანიშნულია კურთხევა ძეგ-ლისა განსვენებული გ. წერეთლის სა-ფლავზე. ამ დღეს შესრულდება 14 წე-ლიწადი გ. წერეთლის გადაცვალებიდან.

◆ გეგმის ტყაოსანი ი. აბულაძის რე-დაქტორობით დაიბეჭდა და უკვე ასა-კინძათ გაიგზავნა.

◆ საქეყო შკოლა. კავკასიის სა-მოსწავლო ოლქის მზრუნველმა ნება დართო თფილისის სამოქალაქო ერთ-კლასიან სასწავლებლის მასწავლებელს ზ. გ. არაგვიანძეს, რათა მან გახსნას საზაფხულო შკოლა პანსიონით და სა-ცემწიფო ბაღით სუსტის ბავშვებისთვის საღ პაერზე დიდის მთავრის ნიკოლოზ მიხეილის ძის მამულში, სოფელ წაღვერ-ში. შკოლა მარტოტრენბურგის სა-ტყეო შკოლის ტიპისა იქნება, რომე-ლიც რუსეთის იმერიაში ჯერ პირვე-ლია. შკოლის მიზანია: 1) ხელი შეუწე-ყოს სუსტ ბავშვების გამოსაღებას, 2) მოამზადოს ბავშვები იმ საგნებში, რომელშიც განმეორებით გამოცდა აქვთ დანიშნული და 3) დაუახლოვოს ბავშ-ვი ბუნებას.

სრულიად რუსეთის სახალხო მასწავლე-ბელთა კრება.

(საკუთარა კარგსაზღვრისაგან.)

წერა ბ. შკოლა.

24 დეკემბერს „ინოვაციების“ სექ-ციაში უკრაინელების შხრთი სამი მოხსე-ნება იქნა წაკითხული. სამივე მოხსე-ნებელნი უსაზღვრო გულისწყრომით აღნიშნავენ უკრაინაში გამეფებულ გა-მარტებელ პოლიტიკის და ამტკიცებდნენ მათ ქვეყანაში მშობლიურ ენაზე სწავ-ლების აუცილებელ საჭიროებას. მო-ხსენებას შემდეგ კამათი გაიმართა, რომელშიც მონაწილეობა მიიღეს უკრაი-ნელ მასწავლებელთა გარდა სხვადასხვა ერთა წარმომადგენლებმა. ყველა აფრთო-ვანებითა და გაცაცებით ამტკიცებდა, რომ სწავლა-აღზრდა დიდად და წმინდა საქმეში პოლიტიკისა და ძალდატანებას ადგილი არ უნდა ქონდეს და ყველას თავისუფლება უნდა მიენიჭოს—სახალხო განათლება თავის სტრუქტურისაგან აწარ-მოვს. ყველა შემხატებლობილ დიფე-რენს უგალობდა საღ პედაგოგიის მოთხოვნებიდან და საერთო სამართლი-ანობას; დარბაზში ზეწარბატა და ამა-ფრთოვანებული ატმოსფერო მეფობდა. ამ დროს ტრიბუნაზე აღის მუნდირში გამოწყობილი ვილც შახვერდოვი და საზღვარი უ იფრბობი დისონანსი შე-აქვს საერთო შეთანხმებულ პარმონიაში. ის იმტკიცებს, რომ შკოლის მიზანია, ყველა ეროვნება გათქვიფოს რუსეთის დიდ სახელმწიფოში და ამას მისი ფიქ-რით, ყველაზე უკეთ რუსი მასწავლე-ბელნი შესრულებენ. შახვერდოვის სიტყვებმა მთელი დარბაზი შეაძრწუნა და ცხარე უპასუფილება გამოიწვია. გაისმა სტვენა და ყვირილი, მუნდირი-ანი პედაგოგი (ამ სახელით მონათ-

ლეს ეს სახელივანი გვამი) იძულებული გახდა ტრიბუნა დაეტოვებინა და შერცხ-ენილი გაპარულიყო. ამას შემდეგ მა-სწავლებელნი ერთმანეთს „ეკლბოდნ“ მუნდირიანი პედაგოგის სკიკიელი და-ეგმით და მისი სიყალბე, უგუნურება და ბინძური განზრახვანი დემეტკიცებით. სხვათა შორის, ილაპარაკა დ. უზნაძე-მაც. საინტერესო და მეტათ სასია ოგ-ნო იყო თეო რუსების (ვილიკაროსე-ბის) „მუნდირიანი პედაგოგის“ აზრის წინააღმდეგი განცხადება.

შემდეგ სხდომაზე, 26 დეკემბერს, გა-გდელდება უკრაინელების მოხსენებათა კითხვა.

პრეზიდენტის წინადადებით ყველა ეროვ-ნების მხრიდან უნდა არჩეულ იქნას წარ-მომადგენლები რეზოლუციების საჩუქარ-ქოა კომისიაში. ქართველებმა აფირჩი-ეთ გომელაური და უზნაძე.

„სიუზნე“ დაახლოებით ოცამდე ქართ-ველი იქნება, რომელთა უმეტესობა „ინოვაციების“ სექციის სხდომებს ესწ-რება. მასწავლებელთა კრებებზე დადი-ან აგრეთვე ქართველი სტუდენტები, მა-ღალი კურსის ქალები და დროგამოშვე-ბითი დებ. ჩვეთი.

„ინოვაციების“ კომისიისადმი მასწავ-ლებელთა შორის ინტერესი თანდათან იზდება. აუდიტორია ხალხს ვერ იტევს და პრეზიდენტი უფრო ვრცელ აუდი-ტორიაში გადასვლას ცდილობს. დარ-ბაზში ენტუზიაზმი გამეფებული. 26 დეკემბერს უკრაინელები განაგრძობენ თვითნებ მოხსენებათა კითხვას. საზოგ-დოთ უნდა ითქვას, რომ უკრაინა წარსდა მასწავლებელთა „სიუზნის“ წი-ნაშე დარბაზული და რიგიანთ მომზა-დებული. თავიანთ ფრიად საყურადღე-ბოსა და შინაარსიან მოხსენებებში ხე-ბოდნ და ყოველ ჩხრი არკვევდნ უკრაინაში სახალხო განათლების მდგო-მარებისა, უკრაინელების ქირსა და ლხნის, მთ ლტოლვისა და მიწარაფე-ბას. კავკასია და კერძოთ საქართველო კი, თვით საორგანიზაციო კომიტეტის და „ინოვაციების“ კომისიის პრეზიდენ-ტის აზრით, მეტად მკრთალათ ჩანს ამ მთელი რუსეთის სახალხო განათლების მზრუნველ დღესასწაულზე, რაც ფრი-ად მასწავლობა. რუსეთის ყოველ მხე-რიდან და კუთხიდან შეგროვილ 7 ათე-სი სახალხო მასწავლებლისთვის ჩვენი ვინაობა და მდგომარეობის გაცნობა და მათი თანაგრძნობის დამსახურება მთელი რუსეთის ხალხის თანაგრძნობას უდრის და, ვფიქრობ, ამ შემთხვევას მე-ტი ყურადღებით უნდა მოპყრობდნ განსაკუთრებით ისინი, ვისი მოვლეო-ბასაც ეს შეადგენდა.

ჩვენი გულგრილობით და მოხსენება-თა სიმცირით აიხსნება ის მოვლენა, რომ კავკასიელთა მოხსენებების მომენა 29 დეკემბრისთვის არის დანიშნული. ვშიშობი, შეიძლება, ჩვენ ვერც კი მო-ვასწროთ ჩვენი მდგომარეობის გაცნობა და შესაფერი რეზოლუციების გამოტა-ნა, რადგან სექციების კრებებზე უკვე გაისმის თავისუფალი, საერთო ხასიათის სიტყვები, რასაც შემდეგ „სიუზნის“ დახურვა გამოიწვიოს.

დასრულდა უკრაინელების მოხსენება-ნი, რას შემდეგაც კრებამ ერთხმით გა-მოიტანა შემდეგი რეზოლუცია.

განვიხილოთ მოხსენებანი უკრაინელ-თა შკოლების საკითხის შესახებ, ვი-ღებთ მხედველობაში, რომ სახალხო შკოლათათვის პირდაპირი დანიშნულებ-ის შესრულებას და სწავლა-აღზრდის ჯე-როვანთ წარმოებას შესძლავს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ იგი მთელი თავი-სი შინაგანი ცხოვრებით და ორგანიზაცი-ით ახლოა ხალხთან და მის დედა-ენას თან; უკრაინელთა თანამედროვე შკოლა კი არა თუ ვერ აკმაყოფილებს ამ მო-თხოვნილებას, მაგენ და საზარალოა თვით უკრაინელებისთვის და მთელი სა-ხელმწიფოსთვისაც, ამიტომ „ინოვაცი-ების“ შკოლათა კომისიის საჭიროთ მიანია, რომ 1) უკრაინელთა ზოგადი ხასიათისა და პროფესიონალურ შკოლებ-ში სწავლება წარმოებდეს უკრაინელე-ბის ენაზე; 2) რუსულს ენის სწავლება როგორც სავალდებულო საგნის იწყე-ბოდეს მესამე წლიდან; 3) შემოღებულ იქნას უკრაინელთა ლიტერატურის; ის-ტორიისა და გეოგრაფიის სწავლება; 4) საშკოლო სახელმძღვანელოების შინა-არსი შეთანხმებული უნდა იქნას ადგი-

ლობრივ პირობებთან; 5) მეორე საფე-ხურის სახალხო შკოლებში და შკოლის გარეთ განათლება უნდა წარმოებდეს უკრაინელთა ენაზე; 6) უკრაინის ბიბ-ლიოტეკებში უნდა იყოს უკრაინულ ენაზე დაწერილი წიგნები; 7) სამასწავ-ლებლო სემინარიებში და შკოლებში, ქალთა გიმნაზიების პედაგოგურ კლა-სებში, აგრეთვე დროებითსა და მუდ-მივ სამასწავლებლო კურსებზე უნდა ისწავლებოდნ უკრაინულ ენა, ისტო-რია, ლიტერატურა და აგოგრაფია; 8) უკრაინელთა მხარეში არსებულ უმაღ-ლეს სასწავლებლებში უნდა გაიხსნას უკრაინას შესასწავლი კათედრები.

დაახლოებით ამგვარივე რეზოლუცია იქნა მიღებული ბულგარეთის შკოლე-ბის შესახებაც.

შემდეგ სახ. სათ. მუსულმანთა ფრაქ-ციის თავჯდომარე და „ინოვაციების“ კომისიის თავჯდომარის ამხანაგმა ენი-კეევმა წაიკითხა მოსენება მუსულმან-თა შკოლების შესახებ. მოხსენება ჩვე-ულდებრივ უკუღმართ გამ რუსებულ პო-ლიტიკასა და მავნებლობას, როგორც მუსულმანთათვის, ისე სახელმწიფოს-თვის, გვიხატავს. წაკითხულ იქნა კირ-კიტების მოხსენებაც. მოხსენებათ კამა-თი მოყვა. მუსულმანები ცდილობდნ წაკითხული მოხსენებანი ახალი ფაქტე-ბით შეეცნოთ. კამათის დროს ქანმა ჩი-ჯავაძემ საკითხი აღძრა ქართველ მამა-ლიანთა შორის მშობლიურ ენაზე სწავ-ლების შემოღების შესახებ.

რეზოლუციების გამოტანა შემდეგი სხდომისთვის გადაიდგა.

ფარა.

საგუფოთაგალი ამბავი.

შაბათს, 28 დეკემბერს, შეუხვეი იმე-რეთის ეპარქიის სამოსწავლო საბჭოს კან-ცელარიაში, სადაც მაგიდაზე სხადასხვა ქალაქელთა შორის მოეჭირა თვლი ერთ განსაკუთრებული შინაარსის ქალაქის, რომლითაც მეტათ შეგვლიანდი და საქ-მის მწარმოებლის ნება დართვით გულ-დასმით გადავიკითხე; ქუთაისის მაზრის მეფალყურე ექვსი დეკემბრის თარიღით სწერს ეპარქიის მეფალყურეს ბ. ავერ-კიევს, რომ მას ოთხ დეკემბერს დაუთვა-ლიერებია ს. სალომინაოს (რიონ-გაღმის კუთხე) სამრევლო შკოლა და უნახავ შემდეგი გარემოება: 28 ნოემბერს, დი-ლის 3 საათზე, როდესაც ჯერ კიდევ მასწავლებელი შკოლაში არ ყოფილა მი-სული და მოსწავლეები შკოლის აივანზე ყოფილა შეკრებილი, შკოლაში მივარ-დნილან ამავე სოფლის მცხოვრებნი ვარ-ლამ და დანიელ ერისთავები მთარახებით და ნაჯახით ხელში, დაუღუწიათ შერო-ბის კარები, ფანჯრები, სკამები, მოსწავ-ლეები დაუშვარახებით, ორი მათგანისა-თვის ნაჯახის ყუა მოუხვედრებოთ და როდესაც უკვერებით გული, არხინათ წისულან; ადგილობრივ სოფლის ადმი-ნისტრაციას მათთვის ოქმი შეუდგენია და მით გათავებული საქმე; ამასთანავე ჩამოწერილია იქვე გაღებული მოსწავ-ლეების გვარი, რიცხვით 15-ის. ეპარ-ქიის მეფალყურის ბ. ავერკიევის წარწე-რით ეს ქალაქი გაუგზავნეს ქუთაისის მაზრის უფროსს, რომელსაც თხოვეს საქმის გამოძიება და დამნაშავეთა პასუ-ხის გებაში მიცემა.—საჭიროა, მაზრის უფროსმა დაჩქარებით და დაწერილობით გამოძიოს, თუ რამ აიძულა ეს გმირები ასეთი ზიზხეცე ჩადენათ. ამ ქალაქის შინაარსმა მეტათ აგეოგრაფია ყველა იქ მყოფნი და დამსწრნი, ამბავი რო ვისმე მოეტანა ასეთი, ვერ დავიჯერებდით და როდესაც ოფიციალურ ქალაქს ვკითხუ-ლობთ, უნდა ვიგულისხმეთ, რომ ასე-თი შემთხვევა ყოფილა. სასურველია მა-ღლე გავიგოთ, რასაც ამოაჩენს მაზრის ადმინისტრაციის გამოძიება.

დალი ბუნაშვილი.

ს ა ჭ ი რ ო ა .

ფრიად სასიხარულო მოვლენათ უნდა ჩათვალოდეს ის გარემოება, რომ ამ ბოლო დროს ყურადღება ექცევა ჩვენში მეურ-ნეობის გაუმჯობესების საქმეს. მაშას, რომ ხალხის ნივთიერათ უზრუნველყოფა, რაც აუცილებლათ მოყვება მეურნეობის გაუმ-ჯობესებას, ხელს შეუწყობს ჩვენში სწავ-ლა-განათლების გავრცელების საქმეს. დღეს ბევრი ახალგაზრდა ისევ, რომელ-საც სურს სწავლა განაგრძოს, მაგრამ ნივთიერი მდგომარეობა ხელს უშლის.

ბევრი მშობელი იძულებული ხდება შკო-ლი სასწავლებლიდან გამოიტყუოს, რად-განაც სწავლის ფული ვერ შეუტანია, ან ბავშვისთვის საჭირო ნივთები და შინა, სახლი ვერ შეძენა. ამ შემთხვევებში გოგებს, თავი რა ქალაქისა და ნაწი-ლიანთა გზითაც უნდა გახსნათ. „შეზღ-რე“ კავშირსაგან სახე-დანაოქმულები, შეზღ-შეკრული, თვალცრმლიანი კაცი? ასეთე-ბი ხშირათ არის ჩვენს სოფლებში. ამისი მიზეზი ის არის, რომ გაკვირვებულსდლი უფრო ლუკმა ვერ უშვავია. ცოლშვილი ვერ დაუმოსავს, შიმშილისაგან კუჭი ეწ-ვის ილწვის, დღე და ღამ მუშაობს, მაგ-რამ მისი შრომა მაინც ფუჭია. ოფლში იწურება ყოველდღე, მაგრამ მის ნაოფ-ლარს არ შეუძლია დაამყაფილოს ოჯე-ხის მოთხოვნილება. მუშამ იცის, ძალი-ან კარგათა, რა ძვირფასიკაა ადამიანი-სათვის პატრონისა და კეთილი ცხოვრე-ბა იცის მაგრამ ზოგჯერ გაკვირება ისე აუხვევს თვალს, რომ ის სიტუდეს ჩა-დის. ეს იმიტომ, რომ ღარიბია. და ღე-რიბია იმის გამო, რომ არ იცის მუშაო-ბა არ იცის ცხოვრება. ტყუილი ფუსფუ-სი საქმიანობა არ არის. უბრალოთ ხარ-ჯის გაწევა, ქონების გაფლანგვა, რაც გამოწვეულია ჩვენი ხალხის ცუდ ზნე-ჩვეულებათაგან, ძალიან აქვეითებს ხალხს აფერხებს მის კეთილდღეობას. სიზარმაცე არა ნაკლები მტერია ჩვენი ხალხისა. ოჯე-ხის ყველა წევრი ვალდებულია იზრამოს და გააეთოს ამდენი მაინც, რაც თვით მის სჭირდება. მაგრამ ამას ჩვენს ოჯახში ვერ ვხედავთ.

კრწთილში მშობლებს კვლავ დიდი მოე-დანი აქვს დათმობილი ჩვენს ხალხში. ის თავისუფლათ დანაგარდობს და უვცით-გან სხეგრავს ითხოვს.

არაფერ არ არის ისე ახლოს ხალხთან, როგორც სოფლის მასწავლებელი. დღე ისე არ წავა, რომ მასწავლებელს 2—3 საფეულთან მაინც არ მოუხვდეს ღამა-რაი. და თუ მასწავლებელი საჭიროსა და საყურადღებო საგანზე დაუწყებს მთ ღამაზაკს, ესენი მის სიტყვებს სხეგს ეტყვიან სხეგნი კიდევ სხვას და ამ რიგათ კეთილი აზრი სიტყვა მთელს სოფელს მოეფინება. საჭიროა, მხოლოდ მასწავ-ლებელი იყოს თავისი საქმიანობი სიყე-რულით გამსჭვალული, უყვარდეს ხალხ-თან საუბარი, დღეღამეობა ბევრს გაე-თება შეუძლიათ. მათი მნიშვნელობა ბევ-რით ნაკლები არ არის მასწავლებელთ მნიშვნელობაზე ხალხში თვითშეგნების შე-ტანის საქმეში;

ნივთიერათ ხელმოკლეა და უნუგეშო მდგომარეობაში მყოფ ხალხს შეელო სჭირ-დება. გააუმჯობესეთ ხალხის ცხოვრება მიმოწოდეთ მას სულიერი საზრდა, და მა-შინ ჩვენი ხალხი დღევანდელათ მოკე-ზული არ დაიწყებს სიარულს და ცას პირდაპირ შეხედავს. საჭიროა ხალხის ზნეობრივი მხარის გაუმჯობესებას მიექ-ცეს ყურადღება. დიდსარგებლობას მო-უტანს ხალხს შესაფერი წიგნების მიწო-დება, საუბარი ბავშვების აღზდაზე და ცუდ ზნეჩვეულებათა მოსაბრუნის შესახებ, ამ მხრით დიდი მოვალეობა აწევთ კის-რათ სახალხო მასწავლებლებს. თვითონ მასწავლებლებიც არა სახარბილო პირო-ბებში არიან, მაგრამ ისინი არიან, „რამ-დენიმე მაინც“, საზოგადოების მოწინავე ნაწილი და მათი ვალია მონურათ არ მოუხარონ ქედი უსამართლო ძლიერე-ბას.—გააუმჯობესოს ხალხის ცხოვრება.

სასოებას ნუ წარყავით! მთლიად არ ჩამჭრალი კერა იქ კიდევ დღეის წმინდა ნაპერწკალი მოქმედებისა და საქმიანობი-სა! მაშ, იმედ და მუშაობა ხალხის კე-თილდღეობის გასაუმჯობესებლათ!!.. აი, მასწავლებელთა წმინდა ვალი!

გერასიმე

გ ა ღ უ

(ს ა ა ხ ა ღ წ ღ ა ზ უ რ ა თ ა) .

იგი ბოროტი საქმეების გამო იყო და-სჯილი—მორეულ მხარეში გაგზავნილი. საშობოთ გათავისუფლეს და ახალწლის ღამეს სამშობლო ქალაქის სადგურზე მატარებლიდან გადმოხტა. პატარა ხანს შედგა, თვალი მიმოავლო ირგვლივ ნაც-ნობ მიდამოს და შემდეგ ქალაქისკენ დაეშვა...

ყრუ ქუჩებში ქარი ქშუიდა და იშვი-ათ გამოეფიქრეს თავის ნებაზე აქანებდა აქეთ-იქით. ცას კუბრი გადაკვრიდა მძაფრი ეინვა მოსდებოდა არე-მარეს...

— რა საშინელი ღამეა! გააზრიალო ახლათ მოსულს და ერთ

ფ. ს. შილიკოვისა. ალექსანდრის ქუჩაზე,

12 თ.	11 თ.	10 თ.	9 თ.	8 თ.	7 თ.	6 თ.	5 თ.	4 თ.	3 თ.	2 თ.	1 თ.
88.10	82.—	79.16	68.15	62.—	59.5	48.10	38.15	32.—	28.5	18.10	— 15

საზღვარ გარეთ.

158.—	138.15	129.10	118.5	102.—	88.15	78.10	68.5	58.—	38.15	28.10	18.5
-------	--------	--------	-------	-------	-------	-------	------	------	-------	-------	------

ტყევი ნომერი 8860დან შურათ; დამატებიანი შვიდი კაზეკა.

ქუთაისში იყიდება მხოლოდ ივანე შარვაშიძის ძე კახიასძის მალაზიაში მიზანილოვის ქუჩ.
 ი. ბ. შაინდრაფი.